

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 26. julija. Oficijalno. Dne 23. julija je šlo pet turških parobrodskih ladij monitorjev po Dunavu navzdol do Ruščuka. Ruske baterije iz Slobodzije so požgale tri turške parobrode, jeden je utonil.

Peterburg 26. julija. Iz Bjele v Bulgariji se poroča oficijalno: En ruski parobrod in dva ruska kuterja so streljali nedaleč od Silistrije na manjši turški tabor, ki je bil prisiljen vzmakniti se; streljale so na turški monitor, ki je bil močno oškodovan. Ko so še druge turške ladije na bojišče prišle, odtegnili so se Rusi.

Aleksandropolj 25. julija. Ruske vojske v Kavkazu so obsedle 22. julija utrjena turška polovanja v vasi Mirkulki Turki so izgubili 48 mrtvih, Rusi 3.

Proti ruskej koloniji, ki stoji zunaj Ardahana, prikazalo se je 3000 Turkov iz Oltija.

Peterburg 25. julija. Oficijalno se poroča iz Trnovega: Jedna ruska brigada je 20. julija prišla Plevno od severne strani, en polk pa od vzhodne strani. Napad se nij posrečil in so se Rusi umaknili po cesti Bjelskej. Vojski, ki jim je na pomoč prišla 21. julija, dano je bilo nekaj časa počitka. Rusi so izgubili 1 generala, 2 polkovnika, 50 oficirjev in 1878 mož.

Carigrad 24. julija. Dve tisoč ranjenih Turkov je prišlo v Filipopelj. — Tukaj se vse upanje stavi na jedno zmago podunavske vojske.

Bukarešt 24. julija. 4000 mož rumunske vojske je prestopilo nad Nikopoljem Dunav pod poveljem polkovnika Cantilija.

Šumla 21. julija. Včeraj je bil 12 ur boj pri Plevni.

Vojska.

Jeden denasnjih telegramov iz ruskega Peterburga nas nikakor nij razveselil. V ostrem boji pri Plevni, ki je celih dvanajst ur trajal (kakor je iz turških poročil razvidno), Rusi nijso zmagali, ali izgubili so strašno ljudi. Od jedne brigade in jednega regimenta je skoro 2000 mož Rusov palo, mej temi trije glavni poveljniki in 50 oficirjev! Ker so bili Rusi napadovalci in so celih dvanajst ur vstrajali proti gotovo premočnemu sovražniku, jasna je silovita hrabrost in neustrašenost ruskega vojaka. Od malega oddelka jih toliko pade!

Po drugej strani se pa uže moremo malo začuditi, kako je to, da ruski glavni poveljniki te svoje viteze tako drobé. Zakaj nijso na Plevno poslali večje ruske vojske? In če nijso vedeli, da je tam toliko Turkov, zakaj nijso dobro prej rekognoscirati dali, predno so tem trem regimentom ukazali, Plevno vzeti? Ruski oddelek je šel z nečloveško pogumnostjo v boj, in škoda je za toliko izgubo prehrablih slavjanskih svobodoborcev, katerim sicer v grob sledi nas vseh Slavjanov in naših potomcev blagoslov in brezprimerno občudovanje.

Srečnejši so bili Rusi te dni na vodi, na Dunavu. Tu so več turških ladij monitorjev neškodljivih storili, kar je sila važno, ker gotovo so te ladije hotele poskušati ruske mostove podirati.

Tudi iz Azije se nekovi vspehi poročajo. Tam bode ruska vojska menda vsak čas dopolnena in bode izbrusila prve nevspehe.

Upamo, da ta teden prinese velik uspeh slavjanskega orožja.

Črnogorske nove zmage tik pred Nikšićem so vsacega Slavjana močno razveselile. Bog daj sokolom še večjo srečo. Saj je vendar čas, da bi Slavjanom uže prišla sreča!

O prehodu generala Gurka čez Balkan se piše angleškim „Daily News“: „Generala Gurka umeteljno dejanje je vojen roman. Jaz si ne morem domisliti sijajnejše in uspešnejše ekspedicije. Gurko je čez Balkan prešel ali on je še več storil, on je kjučanico tistih vrat utrl, ki bi imele Turčijo varovati pred rusko poplavo, pred invazijo.“

O vzetji turške tvrđnjave Nikopolja piše samovidec: Nikopolj je bil vzet posebno z junaštvom jahajoče ruske baterije, ki je turške nasipe v galopu preskočila in Turkom za hrbtom streljati začela. To je zavidalo strah in grozo mej Turki, ki nijso vedeli, na katero stran bi se branili in božati začeli.

Obrekovanja Slavjanov.

Nemški ustavoverni liberalni časopisi, so polni neosnovanega obrekovanja, da Rusi in Bolgari neusmiljeno postopajo proti Turkom v onih krajih, kjer jih premagajo in vasi ali mesta v Bolgariji zasedejo. Zlasti glavno glasilo naših Nemcev in nemškutarjev, dunajska Mohamedanka „N. Fr. Pr.“, kliče vso „omikano, civilizirano, napredujočo Evropo“ proti Rusom in Bolgarom, ki baje Turke mesarijo. Tudi drugi Slovanom sovražni časopisi, raznih jezikov, zlasti magjarski in angleški so enacih pripovedanj polni in hujskajo proti našim bratom Rusom. Dokazali sicer nijso še nikjer, da bi bila ruska redna vojska res kaj napakega podobnega storila, ali vpijejo in vprijejo, pa si po starem pravilu vseh opravljecev mislijo: „nekaj bode uže obtičalo.“

Nikakor nečemo trditi, da nij mogoče, da bi ruski kozaki in Bolgari včasih osorno ne

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Dvaindvajseto poglavje.

(Konec.)

V nekem mestu, blizu trideset kilometrov od Bostona in na bregu jezera s hribci ograjenega, katero bi bili v deželah manj bogatih takih modrih prozornih zrcal vodnih, pesniki proslavljali, je stala pristava močne, če prav starinske zidave. Bila je last pradedov Filipa Amoryja in bivališče in jedina dedina njegovega očeta. Ta je kraj tako ljubil, da je silno nerad in le po revščini primoran prodal ljubljeno posestvo.

Filip je uže od nekdanj nameraval kupiti

častljivo hišo in jo primerno ponoviti, zemljišča krog nje pa zboljšati in olepšati. Ker mu je obilo bogatstvo to dopuščalo, obotavljal se nij prav nič, ter je šel na delo. Uže prva spomlad po dokončanem potovanji križem sveta je videla, da je delo nagloma napredovalo, ter se bližalo izvršitvi.

Mej tem se je bila Jerica omožila. Grahamovi so se bili vrnili v mesto in njih hiša je bila zarad Izabele, ki je čez zimo živela pri svojej teti, bolj nego navadno obiskovana. Nikdar ne ugnana gospodinja je uže delala načrte, katere je hotela izvršiti na pristavi svojega moža.

Dasiravno je bila Emilija ločena od svojega najdražjega zaklada, ter je živela v ozračji, ki se nikakor nij skladalo z njeno duševno izobraženostjo, mrmrala vendar nij, ampak zadovoljna je bila s svojo osodo; o kakej zunanjej premembi se jej še sanjalo nij, še manj pa je

mislila na njo. Kar je prišel nekega dne Filip k njej, prijel jo za roko ter jej prijazno rekel:

„Emilija! ta dom pač nij za te. Ti si toliko tu osamljena, kot sem jaz osamljen v svojej pristavi. Ljubila sva se še otroka, najini sri so bili združeni v mladosti in združeni ste do današnjega dne. Zakaj bi bila ločena še dalje? Oče tvoj ne bode nikdar ugovarjal najinim željam; predraga! ali se bodeš ti branila osrečevati in razveseljevati življenje svojemu sivolasemu ljubimcu?“

Emilija je pomajala z glavo, ter je neizrekljivo prijazno se posmehljaje odgovorila:

„O, ne, dragi Filip! ne govorim o tem. Pomisli le moje slabo zdravje in mojo onemoglost.“

„Predraga Emilija! tvoje zdravje se močno zboljšuje. Cvetke se povračajo uže na tvoje lice. Kar se tiče tvoje onemoglosti, katera na-

ravnali s Turki, in jih celo smrtili, zlasti kadar in kjer se jim postavljajo, ker to je naravno, to vojska soboj nosi, krvava vojska, ki je povsod nemila, povsod nečloveška, povsod zlo, če tudi včasih potrebno zlo, kakor baš zdaj na jugu, ker se vodi za osvobodjenje krščanskega Slavjanstva izpod izlamskega jarma.

Črv se krivi, če stopaš na-nj. Kdo more kamen lučati na Bolgara, če mu vzplameni zdaj sovraštvo do turškega tirana, ki je njega, njegovega očeta in deda in pradedu zversko tlačil!

Če pa se baš Nemci tako izpodtikajo na bulgarskih in ruskih neusmiljenostih, moramo jih vprašati: Kdo je leta 1870 na Francoskem neusmiljeno obešal in streljal francoske franc-tireurje? Kdo je palil in žgal cele vasi na goli sum, da je strel iz ene hiše počil?

Nemci naj lepo tiho bodo. Francozje so cele knjige napisali z imeni oseb in krajev in s pričami, ki govore o nemških grozodejstvih. Pred svojim pragom pometajte!

Baš predvčeranjem smo priobčili, kaj pravi Nemec Falmerayer in kaj za njim citira Nemec Hellwald o nemški grozovitosti nasproti Slovanu. „Im Hause des Gehenkten soll man nicht vom Strick reden.“

Moč Rusije.

Nemški statistik Viljem Lindheim, ki jako temeljito pozna ruske razmere, priobčil je prošlo leto statistična in etnografična objavljenja o Rusiji. Svoja razglabanja podpira s celo vojsko števil, katere je zajel iz uradnih virov, ki torej ne potrebujejo dokaza. Iz tega spisa razvidja se jasno, kako krepko podlaga ima ruska država; finančno stanje je v primeru z drugimi „krasno razvitimi“ državami izvrstno. 1. januarja 1875 znašal je viseči in konsolidirani dolg 1.733.328.881 rubljev. Leta 1873 je imela država le 45 gold. dolga na vsako glavo, mogočna velika Britanija pa 200 gld., Francoska 250 gld., Italija 130 gld., Avstrija 100 gld.

Leta 1874 kažejo dohodki 26 milijonov rubljev preostanka; k temu rezultatu je pripomoglo posebno povišanje davka na žganje, ki je znašalo za vsako glavo 2,4 rubljev. To je sicer navidezno žalostno znamenje, pa ako se pobližje ogleda ta stvar, vidi se, da prirastek ne izvira od večjega konsuma, nego od povišanja davka sploh in pa od boljše kontrole organov, ki davke pobirajo. Poleg tega

konstatira statistika, da od leta 1865 krčme za žganje vedno redkejšo bivajo. Ako se primeri Rusija z drugimi državami, vidi se, da pride v Rusiji na 640—310 prebivalcev ena krčma za žganje, na Pruskem pa je prišla leta 1865 na 260 glav ena krčma, na Nizozemskem leta 1860 celo na 90 stanovnikov. Veselo je tudi videti, da je od leta 1870 proračun ministerstva za naobražanje naroda narastel za 30 % odstotkov, a skupni stroški so se od takrat pomnožili samo za 11 1/3 odstotkov.

1. decembra 1875 je bilo 17.006 vrst železnic v prometu; kljub temu so se stroški komunikacijskega ministerstva zmanjšali od 1. 1870 za 41 1/4 odstotkov, kar se more pripisati samo zmanjšanju garancij, ki jih je država izplačala, ki so leta 1872 še znašale 15.280.000 rubljev, l. 1874 pa samo 5.097.000 rubljev.

Ravno tako se gospodarstvo veselo dviga; od dvajset let se je pridelek koruna za 87 odstotkov, sladke pese za 200, duhana za 100 odstotkov pomnožil.

Takoisto se dviga tudi rudarstvo; posebno se je oglja in zlata veliko več nakopalo nego li prej.

Še veliko nam ta Lindheimova knjiga ponuja, kar bi bilo dobro omeniti, a uže to kaže dosta, da ima pisatelj pravo, ako sklepa svoje razmotranje z opombo, da je eneržija vodčih državnikov, življenjska zmožnost Rusije in pa veliko spremenjenje, ki znači prehod od stare Rusije k novej, dovoljno poročstvo, da ruska država, ta velikanska država obstoji, ma če angleški buldok še tako laja in nemško-judovski šmok še toliko laži in klevetanja napopičuje na naše vrle ruske brate. Rusija prestane vse te preskušnje — et si fractus illabatur orbis.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. julija.

Fzm. baron *Mollinary* je iz topuskih toplic zopet v Zagreb nazaj prišel, kjer se priprave za obsedenje Bosne vedno čutijo.

V *Lincu* je bil prepir zaradi pokopališča. Protestanti so hoteli na katoliškem pokopani biti. Zoper to se je pritožil škof. Cesar je odločil v škofovem zmislu.

Magjari te dni snujejo tabor ali „meeting“, ki ga bodo naredili v Pešti, na katerem bode govoril tudi zloglasni general Klapka za Turke in proti Rusom. Sestavil se je odbor, ki je izdelal potrebne magjarske resolucije.

In ko je trava zelenela in so cvetlice izsapale svoje vonjave in so tički popevali po vejah in so pomladanski vetriči hladili in na jezeru male valove delali, prišla je Emilija, da je s Filipom bivala na podnožji prijetnega hribea; prišla je tudi gospa Ellisova, da je nadzorovala vse, zlasti pa mlečnico, na katero je bila najbolj ponosna. Uže davno je s solznimi očmi, ne po zaslugah cenjenega, prosila odpuščanja; rad jej je odpustil. Ponižna in svobodovoljna njena izpoved je pričala, da nij bila brez milega ženskega srca.

Kuharica Primova bi bila tudi rada se preselila v pristavo, a Emilija jej je to prijazno izgovarjala rekši:

„Vsi pač ne moremo zapustiti mojega očeta. Kuharica draga! kdo bi potem mu opokal kruhek in skrbel za ogenj v čitalnici njegovi?“ In blaga stara žena je reč prav premislila ter se je udala.

Ali je pač pregnanec, ki je tako dolgo

cije zoper „ruske neusmiljenosti“ v vojski, in za to, da se mora ruskej vojni konec storiti. Smešen in prevzetan rod, ti Azijati Magjari!

Vnanje države.

Sultanovo miroljubje prihaja prekasno. Ruska vojska mora in hoče kake velike vspehe pokazati in car sam je za to.

Poljakom kliče ruski historik v spomin (v članku v „Novem Vremenu“), da oni nimajo prav, če se zaradi razdeljenja Poljske srde le nad Ruse. To razdeljenje je bilo nemško delo, ne rusko. Pa vendar se Nemcem nasproti Poljaki ne postavljajo tako odločno nasproti!

Iz *Rima* se javlja, da je Bismark zadnjič v Berlinu izrekel, da zaupa v miroljubno politiko Italije in naglašal potrebo dobrih razmer mej Avstrijo in Italijo.

Francoski „Pays“ sili, naj se naredi izjemno obsadno stanje, da se republikanci zatro. „Journal des Debats“ izjavlja, da je Thiers najpriljubljenejši mož na Francoskem. Njemu republikanci absolutno zaupajo.

Dopisi.

Od Save 22. julija. [Izvirni dopis.]

Ah, Posavje, koliko si lepo! Vesel človek pogleda po tebi okolo, zelen krasen košček zemlje se očem odpira in bival bi ob tvojih obalnih, Sava, zmirom, če bi le ljudje v par savskih mestih in trgih nekoliko in celo na glavi ne stali ter s kurjimi očesi v svet gledali. — Pisal sem vam oni dan, kako so se Kostanjevičani in Krčani pri volitvah v deželni zbor obnašali ter naglaševal njihovo pametno parolo: „živio „Kranjc“, hudič naj vzame Slovence!“ Ljudje so bili hudi zaradi tega in poslali so mi najpametnejšega izmed sebe na vrat, ki me naj na dvoboj pozove, trdivši, da Slovencev na svetu nij; kranjska je „špraha“, kranjsk je folk in kranjskega Krčana in njegovo gardo je neki Bog ustvaril, ko je najboljšo volje bil, Slovenca pa, ko je iz taberha šel. Nij kritike o tem božjem ljubljencu, „živio Kranjc-Krčan!“ In glejte, imajo Krčani jako učenega prov. nadučitelja, in le-ta je možem bral iz statistike dr. Kluna: „Die Bevölkerung Krains — 481.000 — gehört mit Ausnahme von etwa 36.000 Deutschen (darunter an 25.000 Gottscheer) dem südslavischen Stamme der Slovenen an und ist fast ausschliesslich katholisch“, ter bral dalje iz statistike dr. Hannaka: „die Bevölkerung Krains gehört zum grössten Theile 93,29 % dem slovenischen Stamme an und enthält bloss 6,5 % Deutsche“ in bral jim je iz statistike dr. Brachellija: in

loga bi mi bila sladkejša od te, da bi s svojo udanostjo skušal izpodrinuti jo iz tvojega spomina? Emilija! nikar me ne pusti prevarjenega oditi. Neusmiljena osoda je naji ločila mnogo let; nikar z lastno krivnjo ne podaljšuj te dolge ločitve. Veruj mi, da združenje z mojo mladinsko ljubico je moja najlepša, moja jedina nada srečne bodočnosti.“

In nij mu izvila roke, ki je držal v svojej roki, temveč prepustila je še drugo roko njegovej srčnej sili.

„Predragi Filip! edina moja misel je bila,“ rekla je, „da bodem uže davno poklicana v domovino svojega nebeškega očeta; tudi sedaj čutim marsikatero znamenje, da ne bodem več posebno dolgo na zemlji. A kolikor časa sem še tu, naj bode daljše ali krajše, naj se zgodi po tvojej želji. Nobena beseda od moje strani naj ne loči src, ki se tako resnično vjemate, in tvoja domovina naj bode tudi še moja domovina.“

okrog blodil in toliko britkosti pretrpel, sedaj srečen? Da, srečen je. A njegova sreča, njegov mir ne izvira iz lepega njegovega bivališča, iz velikih njegovih posestev, iz čestitlive njegove veljave mej ljudmi ali celo iz ljubezni blage Emilije.

Vso to srečo zna Amory dobro ceniti; a zbegana njegova duša je našla še trdnjšo podlogo, še varnejše pribežališče pred viharjem in pišem: po živi veri je namreč dosegel večno življenje. Neprestana molitev slepe devojke je vslišana, nje zadnje, nje najblažje delo je dovršeno. Žark rajskega njenega duha je prešinil in razsvetel zamračeno njegovo dušo; in ko bi bila tudi kmalu poklicana iz tega sveta, zapustila bode nekoga, ki bode sledil njene stopinje, nadaljeval njena dela krščanske ljubezni ter bode na zemlji dobro delal, dokler ne dospe čas, ko bode tudi on poklican, da se v nebesih zopet združi z njo.

Kader se o poletnih večerih zunaj spre-

Krain sind die Bewohner grösstentheils Slovenen (circa 90 %), der Rest besteht aus Deutschen, Kroaten, wenigen Romanen und Italienern." Vse bob v steno! Mi smo kranjski folk in naša špraha je kranjska špraha. In na to kranjsko narodnost vzame „kirchenlicht“, „ich ihnen auch“, in najpametnejši mej njimi, njihov poslanec, strup! Pa je neumnost to ravno tako, kakor ono, če si gospod Hočevardomišljuje, da se mu nekateri nemškutarji le zaradi njegove pameti in učenosti dobrikajo ter klanjajo in hvalo kadijo. Prav za prav jim je mož prav naivno-nedolžna stvar, pa njegov denar je kaj vreden, ta je dober za nemškutarske svake. Če bi mož kočije in dosti tisoč goldinarjev ne gleštal, kako bi bil pred ljudmi, ki mu v fraku in glacé in laku ministrirajo, majhena stvarica! „Geld regiert die Welt“, mi je dejal umni krški Salomon, gospod „ich ihnen auch“. Mož je, če nikoli, pravo zadel, ali tudi oni kmet, ki mi je dejal, da človeška vrednost ne obstoji samo v denarju, ampak v marsičem družem, ima tudi nekoliko prav. „Freund, thu' Geld in deinen Beutel, Geld!“ velika korifeja je tako rekla. Salomon krški prav imaš! Naj me zlodej vzame, če se še bodem ob tebe izpodtikal in če tudi porečeš, kakor tvoj predpostavljeni v gardi, moder mož, „ich berde nicht das fahgebir zahlen“, ki je ob priliki prvotnih volitev važno nekemu kmetu dejal: mi Nemci (t. j. krški purgarji) in vi Kranjci (t. j. kmeti) se moramo zoper Slovence postaviti, ali kakor oni, po Hočevarjeveji milosti za časa volitev v državni zbor „grand-kafetijé“ v Krškem, ki je dejal Krčanu: „prijatelj, mi smo purgarji, ne smemo s hribovci (t. j. kmeti) držati, nobel moramo biti in „deutsch“ in ne „pavski“. Čujte, ti izreki so resnični, ne domišljujem jih, to je istinit cvet krške razboritosti!

Boste čitatelji jezni, da vam o tej krškej prismodki toliko pravim, stojte z jezo, delam za bodočega kulturohistorika, iz tacih dat bode posnemal stanje omike v kranjskih mestih za časa blažene kulture nemške koncem 19. stoletja. Nič več s kmeti opraviti imeti je zdaj v Krškem na dnevnem redu, „nobel“ in ne „paversk“! Na gorenjem konci mesta so se pri krčmarji g. Rumpretu plavičarji iz Solčave vstavljali; ti možje so, kakor njihovih hribov skale slovenski kmetje; mož — krčmar je tudi mej temi, ki neče „paversk“ biti, ki je tudi zaradi tega Hoče-

hajata, dihata prijetno dišečo sapo, poslušata krilate pevce v zelenih gozdih ter se radujeta solnčnega zahajanja, govori vse o svetem miru k novorojenemu srcu, katero so tako dolgo preganjale britkosti.

Kader solnce zahaja za krasne oblake, kader izgine večerni svit ter luna in zvezde vzhajajo v svojej veličastnej lepoti, oznanjajo nauke prebudenej njegovej duši in glasovi vse prirode krog in krog in tihi slabotni glasovi v njegovem srci šepetajo v najsvetijšem soglasji:

„Solnce naj tebi več ne sije po dnevi in bliščoba lune naj tebi več ne sveti, ampak gospod bode tvoja večna luč in tvoj Bog bode tvoja slava.“

„Tvoje solnce ne bode več zašlo, niti tvoja luna več izgubila svetlobe; kajti gospod bode tvoja večna luč in dnevi tvojega življenja na zemlji se bodo končali.“

Konec.

varja volil, ne bodo menda več naši plavičarji vina in postrežbe pri njem dobili. Opozorjem može v Mozirjih, Lučah, Rečici, Gorenjem gradu na to, gospod Rupert, klobučar in krčmar, Knez, Vanič in Laurinšek itd. ne silijo se mej navedeno krško nobleso in dobro vino se pri njih dobi in pošteni Slovenci so. — „Nobel in ne paversk!“ Sirote, če bi vam kmet ne dal kaj skupiti, kaj bi neki požirali! Ob čem bi neki gosp. Cesar (Zesser) živel, če bi ne prišel kmet v njegovo prodajalnico? No, in on se toliko zaganja v „paversk“ folk. Zakaj neki vozari okolo po sejmovih sè svojo šaro mej kmete prodajat, vsaj nij vredno od slovenske kmetske mrcine kaj skupiti, saj smo mi „purgarji“ in „teutscharji“ tu! In zakaj sili usnjar Rumpret tako mej Nemce, če pa cela njegova familija in on sam poštenega nemškega stavka ne spravi vkup, tako malo kakor „das fahgebir“ ne. In on je tudi na vsakem sejmu mej kmeti. Kdo bo neki pri slovenskem kmetu profita iskal, če to slovensko paro iz celega srca črti! „Stolz lieb' ich den Spanier!“

Hribovce nazivljejo ti ljudje naše kmete zaničevalno. Ovbe reve, saj še nij dolgo, kar ste vi iz hribov v mesto prišli. Mar ne veste, da ravno kmetski stan v vse stanove svoje ljudi pošilja in da je ta stan steber človeške družbe! Menda si vendar ne domišljivate, da ste vsi kot baroni v kristalnih palačah rojeni bili. Mogoče, mogoče, pri nas v Krškem je vse mogoče, saj kakor sem začetkoma rekel: na glavi stojite in s kurjimi očesi v svet gledate. No, potem pa ostanite Kranjci kljub Brachelliju, Hannaku, Klunu etc., vsaj se lahko posmejemo včasih, mené se v kranjske šprahi vi z nami in mi z vami, kateri jezik vi imenujete kranjski, mi pa slovenski.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem 25. julija [Izvirni dopis.] Nemila osoda nas je zopet obiskala. V lepej dolini mej Št. Rupertom in Mokronogom pri cesti, ležala je lepa vas Rakovnik, kjer je prebivalo mnogo premožnih kmetovalcev. Pretečeni ponedlek 23. t. m. okolo 12. ure dopoldne zaslišimo zvon z milo donečim glasom ogenj naznanjajoč. Od kod je prišel ne vemo, o zločinstvu nij govoriti, marveč o neprevidnosti. V dveh urah je 31 poslopij, mej temi 9 hiš upepelil. Škode je nad 40 tisuč. Zavarovani bili so žalibog samo trije. Nesrečni nijso mogli skoraj nič rešiti, ker se je ogenj hitro širil in ljudij nij bilo pri domu, marveč na polji. Le živino so rešili, vendar je ogenj pet svinj uničil. Kmalu so prišli ljudje iz bližave in daljave na pomoč, ali nijso mogli ognju kos biti, vse se je moralo prepustiti nemilej nezgodi. Ljubeznivi farmani prihiteli so brzo v velikem številu, pridno so gasili in vodo nosili, ne le samo priprosto ljudstvo, ampak tudi grajščaki in druga navzočna gospoda, posebno pridne bile so Št. Rupertske dekleta. Lepa hvala pak Vam, dragi prijatelji iz Mokronoga, ki ste nam ne le samo z Vašo brizgalnico brzo v pomoč prihiteli, marveč tudi Trebanjce telegrafično poklicali, ki so bili hitro kot blisk na nesrečnem kraju. Hvala Vam Trebanjci in Mirničani! Imeli smo kmalu pet brizgalnic ali ognja vendar nijsmo mogla ukrotiti. Proti večeru podali so se oddaljeni zopet na dom, bližnjih pak je mnogo ostalo do ranega jutra na pogorišču. Neutrudljivo se je obnašal ter gasil gosp. Zajec do ranega jutra. Joka in stoka pa nij bilo konca, tu je tožila uboga kmetica, da ji je ogenj vse

upepelil, tam zdihovala nežna deklica, da je v ognju še celo vso obleko izgubila. Slehernega, morala je ta resreča ganiti. Da, trši srce moral bi imeti, kot kamen oni, ki ne bi pomiloval bi revežev. Vi pa, predragi rojaki na Kranjskem in drugod, prosimo Vas, usmilit se nas po svojej volji in moči. Pokažite svoja blaga srca in pomagajte nam, ubogim revežem, ki smo goli in brez strehe, v stiskah in nadlogah. Tudi mi smo vselej radi pomagali revežem, ali zdaj pak nas je nesreča obiskala, da moramo sami pomoči prositi. Pomagajte nam, bodi si denarno ali z lesom, živežem in drugimi rečmi, kajti vse nam je ljuti ogenj upepelil, ter nas na beraško palico pripravil.

—F.—

Iz Ajdovščine 23. julija. [Izvirni dopis.] Kaj bolj velikanskega, umetnega in ženjalnega Ajdovščina nij še doživela, kot je bil včerajšnji koncert poznanega hrvatskega g. umetnika v dvorani društva „Edinosti.“ To slovesnost počastili so gostje iz Ljubljane, Postojne, Vipave, Trsta, Komna, Dornberga, Gorice, Črnic in iz vse tukajšnje, bližnje in daljne okolice. Pričetek bil je točno ob 8. uri zvečer. Ko se mladi gosp. umetnik iz stranske sobe na oder prikaže, mu zadoni iz vseh grl zbranih gostov enoglasni „živio“ in „slava.“ Prične se izvrševanje programa; vse točke, izpeljane bile so z nepričakovano popolnostjo in umetnostjo.

V točkah 1. 4. 5. in 8. programa izvajal je mladi gosp. umetnik svojim goslim tako čarobno mile glasove, da so bili vsi gostje občudovanja kar zamaknjeni. Izvajljeni glasovi goslom varijirali so na prečudno umetni način, kmalu kakor iz daljave prihajajoči očaralni glas sirene in nebeški dih, kmalu kot silni grom ob gorah, ki nebo in zemljo maje, kmalu kot šumljanje bistrega potočka, a zopet kot burni valovi visocega morja, kmalu kot milo petje vedno više leteče ptice, kmalu zopet podobno se bližajočemu viharju, dalje milo zdihovaje, kakor o izgubah vse prostosti in lepih nad, a zopet vedno veselejše, kot utaplajoči se mornar, kadar mu zvezda upne rešitve prisveti; kmalu tugovaje, zdihovaje in jokaje, a zopet naenkrat veselo in radostno, kmalu umiraje in poslavljaje se od zemeljskega mravljišča popolnem uže v boljši svet zamakneno, a zopet milotužno navdušeno kot v novo življenje prerajeno. Posebno je gosp. umetnik v 8 točki a v lastnej romanci „Moj san,“ v melanholičnem slogu sviral čute zatiranega Slavjanstva, na kar mu je ena tukajšnjih krasotic v imenu svojih sodružic krasni lóvor-venec z belimi trakovi izročila. Kakor g. mladi umetnik na goslih, se je tudi njegova sestra gospdč. Anica v točkah 3. in 6. kot izurjena umetnica na glasoviru izkazala, mej katerimi je prejela v popolno priznanje dva krasna šopa iz svežih cvetic. Po vsakej točki donela je vrlima umetnikoma „živio“ in „slava“ mej rokopleskom toliko časa, da sta se morala po večkrat na odru prikazati. Po izvršitvi programa mladi gospod umetnik še eno za nameček napravi, v kateri je svojim goslom glasove ptičič pevka popolnoma naravno izmikal, v strmenje in čudenje vsem navzočim gostom. Reči se mora z vso odkritosrčnostjo, da kaj tako dovršeneza za slavjansko srce in sluh premore le mladi gosp. umetnik Krežma na goslih izvršiti. Res, veliko se je pričakovalo od njega, ali on je vsa pričakovanja dva- in še večkrat prekosil.

Druga in sedma točka izvrševani po gospodarstvu A. Petrič in g. A. Ditrihu bili ste tudi prav pohvalno sprejeti, dasiravno nij bilo petje tako dovršeno, kakor druge programove točke.

Bog in sreča junaška naj Vaji povsod spremlja ter navdušuje za prelepo umetnost, katerej sta svoje izredne zmožnosti posvetila. Bog Vaju živi in blagoslovi!

Ti pa majka Slava, bodi ponosna, da v svojem naročju take veleume in umetnike objemaš, kot sta mladi gosp. Franjo in njegova sestra Anica Krežma. Živila brezštevila leta!

Domače stvari.

— (Umrl) je Sigismund baron Cojz.

— (Razškof g. dr. Jarnej Vidmar) bode 12. avgusta, kakor se poroča dunajskemu „Vaterlandu“ v Kranji obhajal svojo zlato mašo.

— (V Ptui) imajo Nemci in nemškutarji 29. političen shod. Pogovarjali se bodo tudi o volitvah v štajerski deželni zbor, ki imajo biti vsak čas razpisane.

— (O besila se) je kmetica Katra Škrli iz Malevasi pri Ljubljani 21. t. m. vsled zblaznelosti.

— (Požar.) Pogorela je koča Janeza Posavca v Predaslu pri Kranji.

— (Iz Reichenburga) na slov. štajerskem se nam piše 25. julija: Danes zjutraj zadela je nesreča naš trg, pogorelo je več poslopij, pogorelo bi pa jih več in morebiti ves trg, če bi gasilna straža iz Krškega o pravem času ne prišla na pomoč ter s pridnostjo, ki je vse hvale vredna, branila razširjati ognja. Naj bo tem gosp. krškim srčna zahvala za to.

— (Strah pred ruskim „strijem“) Piše se nam: Nek Slovenec je dobil od svojega brata, profesorja na Ruskem, nekaj rubljev. A kako se začudi, ko vidi, da so vsi bratovi pečati zdrobljeni in nadomeščeni s pečatom dunajske pošte, kjer je bilo pismo „kommissionell eröffnet und der inhalt richtig befunden.“ Ne zna pa se, ali se pod tem „inhaltom“ razume vsota rubljev ali obseg pisma? Kako se pa to sklada s š. ki govori o pisemski skrivnosti, ki ima brezpogojno veljavo?

— (Cigani.) Iz Istre se piše „Sl.“: Proti večeru pridejo cigani do posameznostojčih hiš v Truškah in prosijo prenočišča. Da bi gotovejšje dobili prenočišče in najbrže še iz družega ciganskega namena, obljubijo, da bodo ozdravili hišno gospodarico, katero so brž opazili, da je bolna. Dobri ljudje jih vzamejo pod streho in ena ciganka počne svoje copernije. Najprej hoče, da naj skup prinesejo, ako imajo še kaj, kar je dotična ženska priporoki na sebi imela. Prinesejo zlate uhane, prstan, poročno obleko in nekaj v robec zavitega srebra. Ciganka ogleduje te reči, dela svoje čire čare in reče, naj vse skupaj spravijo in ženska naj prihodnjo nedeljo vse to na sebe stavi in bo ozdravela. Cigani so dobro pazili, kamo so to poročno robo spravili, in drugo jutro šli so, kamor rosa, ko sonce posije, izginili so, in z njimi uhani, prstan in srebro! Ta slučaj menda dosta jasno uči, da je treba ljudem poduka, a ker se ga stari le težko primejo, treba je mladino učiti, treba je šole.

— (Dober svet.) V hrvatskem „Obzoru“ nekdo svetuje, da moramo štediti. „Prije

svega,“ pravi „skrčimo barem nešto naše časopisje, koje šteje prevelik broj. Politična naša časopisa, koja sta enacih nazora, naime „Narod“ i „Slovenec“ neka se složita u jedan dnevnik. Beletristična listova „Zora“ i „Zvon“ neka se spojita i u jedan sam, a dober časopis, koji bi donášao i ilustracije, kao hrvatski „Vienac.“ Sigurno će zadostovati i nam Slovencem jedan edini liepozanski list, kao je to Hrvatom „Vienac.“ I celovski „Besednik“ je listič odveč. I školska lista slovenska „Slovenski učitelj“ i „Učiteljski Tovariš“ neka se združita u jedan dober školski organ, onako je želeti kod cerkvenih listova „Danica“ i „Slovenski prijatelj“ (celovski), i naposled valja to o primorskih političnih časopisih „Soča“ i „Edinost“. Pri tolikih časopisih nema nijedan Slovanaca velike koristi, urednik ne, jerbo mora pisati brez nagrade, nakladnik ne, jerbo mu list ne donáša čistih dohodka, a čitajući najmanje, jerbo su listi većinom slabo uredovani. Ako pa broj naših časopisa barem za $\frac{1}{3}$ ili $\frac{1}{4}$ skrčimo, t. j. zmanjšamo, zboljšati će se ove razmjere veoma. Neće pako koji Slovenec zadovoljan biti z manjšim brojem slov. časopisa, neka si naruču hrvatskih listova, neka se prebroji na „Obzor“, „Vienac“ i druge hrvatske novine. Svakako će mnogo hasniti, da se omikani Slovenci privajamo hrvatskemu jeziku. Na Hrvatih moramo mi imati krepku zaslonbu, koje nam oni sigurno neće odtegnuti.“

Poslano.

V 26. listu „Novic“ me je pričel v dopisu iz Vipavske okolice nekdo napadati. Odgovoril sem mu v 28. listu „Novic“. No, uredništvo „Novic“ je moj odgovor jako skrajšalo, kar pa dosti ne stori. Uže iz dopisa v 26. listu „Novic“, iz mojega skrajšanega odgovora, posebno pa iz vnovičnega dopisa mojega napadalca v poslednji številki „Novic“, mora vsak človek koj spoznati, da me napada človek, katerega se ne more boljši imenovati, kakor da se mu nemški „ein ganz gemeiner Stänker“ reče. S takim človekom se pa, se ve da, v nikako polemiko spuščati ne morem. Toraj dobro poznati „čikar“, kvarite le papir, kolikor vam drago, da vam pa na vaše surove in brezumne napade nikdar več odgovoril ne bodem, no, o tem si smete več kakor svetsti biti.

Na Slapu dne 23. julija 1877.

R. Dolenc,
vodja dež. vino- in sadjerejske šole na Slapu.

Dunajska borza 26. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	65
Zlata renta	75	20
1860 drž. posojilo	114	40
Akcije narodne banke	800	—
Kreditne akcije	157	40
London	123	60
Napol.	9	85
C. k. cekini	5	91½
Srebro	108	75
Državne marke	60	60

Evropa: Bedeković iz Petrinja. — Kaiser, Basch iz Dunaja.
Pri Slomu: Trezel iz Dunaja. — Finke iz Trebiša. — Ungewitter iz Trsta. — Blaznik iz Drenova. — Thaler iz Rojana. — Motorčić iz Trsta. — Vogel iz Dunaja. — Badnar iz Trsta. — Pri Malici: Rusel iz Gradca. — Wiedervohl iz Trsta. — Kleiner iz Dunaja. — Perko iz Gradca. — Franke iz Dunaja.

26. julija.

8 oralo dobro zemlje, ki lahko

preživé eno rodbino,

se prodajejo za 320 gold. z 100 gold. are, tudi manjše in večje parcele do 5000 oralo, kakor tudi vaše krme v Slavoniji se dobodo. Več pri di-rekciiji plem. posestva Uljanik, Dunaj, V., Kettenbrückengasse 11. (198—1)

Od začetka prihodnjega leta so

Učiteljske službe

za podeliti:

1. Na štirirazrednej ljudske šoli v **Krškem** a) služba z letno plačo 500 gold. b) služba z letno plačo 450 gold.;
2. na trirazrednej ljudske šoli v **Radečah** služba z letno plačo 400 gold.;
3. na trirazrednej ljudske šoli v **Mo-kronogu** služba z letno plačo 450 gold.;
4. na trirazrednej ljudske šoli v **Sent-Jernej** služba z letno plačo 400 gold.;
5. na dvarazrednih ljudskih šolah v **Ca-težu** in na **Raki** po ena služba z letno plačo 450 gld., oziroma 500 gld.;
6. na dvarazrednej ljudske šoli na **Raki** služba z letno plačo 500 gold.

Čas za vložbo prošelj je do

20. avgusta 1877.

Prošnje naj se izročajo pri dotičnem kraj-nem šolskem svetu.

Prošnje tistih učiteljev, ki so uže v službi, naj se pa izročajo po predstavljeni okrajnej šolske oblasti. Tudi se bo pri teh službah na učiteljice oziralo.

Če bi se gori omenjene službe v tukajš-njem šolskem okraji pristavljenim učiteljem podelile, je v prošnji omeniti, če se tudi za te izpraznjene službe prosi.

Od c. kr. okrajnega šolskega sveta
v Krškem, dne 16. julija 1877.

(194—3) **Schönwetter**, predsednik.

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „**Doktor Zober**“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „**Kalifornske povesti**“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „**Tugomer**“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „**Na Žerinjah**“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „**Župnik Wakefeldski**“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „**Mej dvema stoloma**“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

Na gospodstvu Kraj pri Brežicah

je na prodaj

1100 veder izvrstnega belega vina

po znižane ceni, skupno, kakor tudi v partijah od 20 veder naprej. — P. n. kupci, kateri bi želeli vino na mestu pokusiti, naj izvolijo poprej pismeno naznaniti oskrbnistvu omenjenega gospodstva, prihod v Brežicah, dan in vlak, da se jih more na železnici s priliko počakati. (196—1)

HENRI NESTLE-jeva

redilna moka za deco.

Edino prava: Ako so etikete vsake doze s podpisom iznajditelja „Henri Nestle“ in pa s podpisom glavnega založnika „F. Berlyak“ prepisane.

Središnji zalag za Avstro-Ogersko:

Dunaj, mesto, Naglergasse šte. 1.

Glavni zalag v Ljubljani pri **Vilj. Mayrju**, lekarna „k zlatemu jellenu“ na Marijnem trgu. (197—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.